

Літературна казка в творчості скандинавських письменників

- ▶ 1. Скандинавський фольклор як джерело літературної казки. Магія як природна частина звичайного життя людей. Особливості скандинавської демонології (гноми, ельфи, тролі, велетні тощо).
- ▶ 2. Творчість С. Лагерлеф. Традиції неоромантизму в творчості письменниці. «[Дивовижні мандри Нільса з дикими гусьми](#)», збірка «Тролі і люди». Виховна цінність казок.
- ▶ 3. Творчість А. Ліндгрен («Пеппі Довгапанчоха», «Карлсон, що живе на даху», «Міо, мій Міо»). Жанрова різноманітність казок (соціально-побутові, детективно-пригодницькі, героїко-романтичні). Особливості психологізму та детальна розробка характеру героя-дитини.
- ▶ 4. Особливий казковий світ в циклі Т. Янссон про Мумі-Тролів. Подальша психологізація літературної казки.

Скандинавський фольклор як джерело літературної казки

- ▶ Для багатьох літературних казок народів Скандинавії характерне зображення магії як природної частини звичайного життя людей.
- ▶ Але вони не живуть у цьому світі на самоті. Люди ділять цей світ з гномами, ельфами, гоблінами, троями, велетнями, чарівниками, відьмами та іншими дивними істотами, такими як духи, дивні тварини, феї та рослини з особливими властивостями.
- ▶ Надприродні істоти іноді з'являються перед людьми і намагаються навчити їх чогось в обмін на якусь послугу винагороду, або ж покарати за щось.
- ▶ У багатьох казках замальовується непросте життя звичайних людей. Навіть якщо правитель злий і підступний, народ терпить. Але істоти з магічною силою можуть спробувати помститися лиходієві. Саме тому люди намагалися потоваришувати з гномами та ельфами.

Найпопулярніша істота в скандинавських казках - це гном.

У скандинавських казках гноми живуть зі своїми сім'ями життям, схожим на людське.

Люди цінують цих істот за те, що гноми - чудові помічники по господарству. Оскільки люди приймають допомогу цих маленьких мешканців щодня, гномам варто дарувати подарунки та ласощі. Люди не мають забувати подякувати маленьким помічникам, адже розлючений гном може бути небезпечним.

- ▶ Гобліни і тролі також живуть зі своїми сім'ями. Здебільшого вони злі та малоосвічені. Однак іноді вони бувають добрими. Тролі не переносять шуму, тому вважають за краще жити в тихих, затишних місцях.
- ▶ Їхні стосунки з людьми складні. Якщо тролі люблять людей, можна очікувати, що вони будуть щедрими. Однак, якщо ні, то можна очікувати неприємностей. Тому люди намагаються триматися подалі від місць їхнього проживання, щоб не завдавати троллям неприємностей.
- ▶ Велетні, чаклуни та відьми часто також живуть відлюдно.

Творчість С. Лагерлеф

ЛАГЕРЛЕФ, Сельма Оттілія Лувіса
(1858 – 1940) – шведська
письменниця,
лауреат Нобелівської
премії 1909 р.

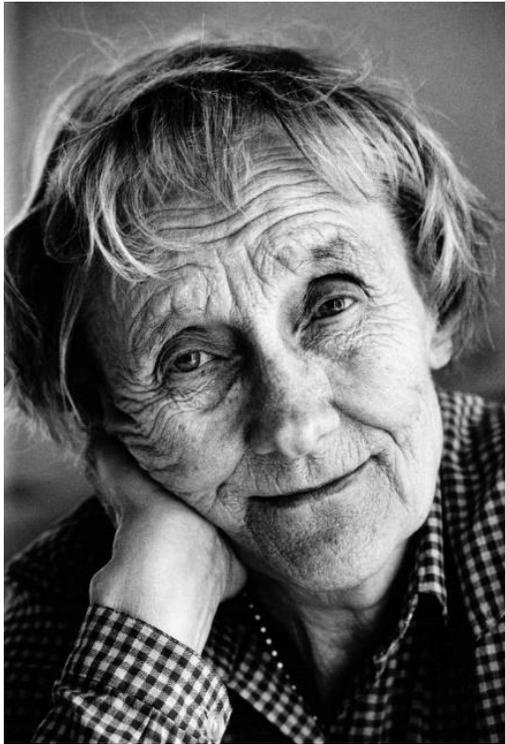

- ▶ Центральний твір Сельми Лагерльоф - казкова книга «Чудова подорож Нільса Хольгерссона Швецією» швед. Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige (1906-1907) спочатку замислювалася як навчальна. Написана в дусі демократичної педагогіки, вона мала в захоплюючій формі розповісти дітям про Швецію, її географію та історію, легенди та культурні традиції. Книга побудована на народних казках та легендах. Географічні та історичні матеріали скріплені тут казковою фабулою.
- ▶ Разом із зграєю гусей, веденою старою мудрою Аккою Кебнекайсе, на спині гусака Мартіна Нільс подорожує усією Швецією. Але це не просто подорож, а й виховання особистості. Завдяки зустрічам і подіям подорожі в Нільсі Хольгерссон прокидається доброта, він починає хвилюватися чужими нещастями, радіти радостям іншого, переживати чужу долю як свою. У хлопчику з'являється здатність співпереживати, без якої людина не людина. Захищаючи та рятуючи своїх казкових попутників, Нільс полюбив і людей, зрозумів горе своїх батьків, страждання сиріт Оси та Матса, важке життя бідняків. З подорожі Нільс повертається справжньою людиною.
- ▶ Книжка отримала визнання у Швеції, а й у всьому світі.

Творчість А. Ліндгрен

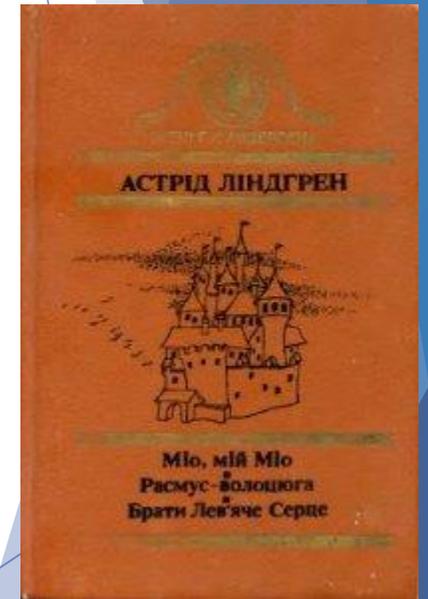
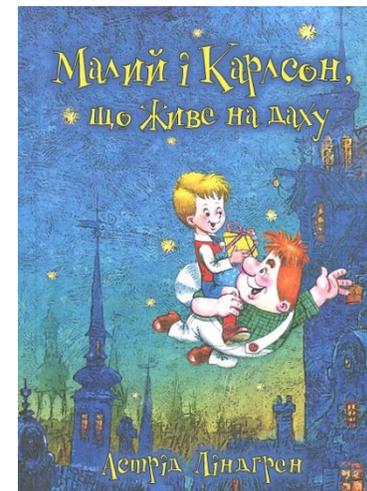
- ▶ Астрід Анна Емілія Ліндгрен (1907-2002) – шведська дитяча письменниця.

Найвизначніші твори Ліндгрєн – це казки-повісті: "Пеппі Довгапанчоха" ("Voken om Pippi Langstrump", 1945-1946), "Міо, мій Міо" (1954), "Малюк і Карлсон, який живе на даху" ("Lillebror och Karlsson pa Taket", 1955 – 1968), "Брати Левине Серце" ("Broderna Lejonhjarta", 1973), а також повісті для дітей та юнацтва: "Пригоди знаменитого слідчого Калле Блумквіста" ("Masterdetektiven Blomqvist lever farligt", 1946–1953), "Расмус-волоцюга" ("Rasmus pa Luffen", 1956) і трилогія про Еміля з Леннеберга ("Emil in Lonneberga", 1963–1970).

Ліндгрєн не висловлювала відкрито своєї програми, але прагла своєю творчістю сприяти демократизації суспільних відносин.

Вона двічі була удостоєна Золотої медалі імені Г. К. Андерсена, що є унікальним досягненням.

Особливий казковий світ в циклі Т. Янссон про Мумі-Тролів

Туве Янссон (1914 – 2001) - фінська письменниця

- ▶ Перша книжка письменниці про мумі-тролів побачила світ 1945 р. Це була повість " Маленькі тролі і великий паводок", яка одразу сподобалася читачам у різних країнах. З того часу вона створила ще п'ятнадцять книжок про мумі тролів, які ілюстрували сама та її брати.
- ▶ За свої казкові твори Т. Янсон отримала високі відзнаки різних країн: 1953 р. – премію Нільса Хольгерсона, 1966 р. – медаль Г. К. Андерсена, 1972 р. – премію Шведської академії мистецтв, 1976 р. – золоту президентську медаль Фінляндії, 1993 р. – премію імені Сельми Лагерлеф, 1996 р. – Літературну премію американо-скандинавського культурного фонду.

